

Kúria
végzése

Az ügy száma:	Bfv.II.1.513/2022/8.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke Dr. Boros Tibor, előadó bíró Dr. Harangozó Attila, bíró Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2023. október 11.
Az ügy tárgya:	járművezetés ittas állapotban vétsége
Terhelt:	...
Elsőfok:	Székesfehérvári Járásbíróság, 13.B.263/2019/72., ítélet, tárgyalás, 2022. február 16.
Másodfok:	Székesfehérvári Törvényszék, 4.Bf.75/2022/7., ítélet, nyilvános ülés, 2022. szeptember 14.
Az indítvány előterjesztője:	Fejér Megyei Főügyészség
Az indítvány iránya:	a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a járművezetés ittas állapotban vétsége miatt terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fejér Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Székesfehérvári Járásbíróság 13.B.263/2019/72. számú és a Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.75/2022/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Székesfehérvári Járásbíróság a 2022. február 16-án kihirdetett 13.B.263/2019/72. számú ítéletével terheltet bűnösnek mondta ki járművezetés ittas állapotban vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés]. Ezért a terheltet 80 óra közérdekű munkára

ítélte azzal, hogy ha a terhelt a számára meghatározott munkát önhibájából nem végzi el, a közérdekű munka vagy annak hátralévő részét fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni oly módon, hogy 4 óra közérdekű munkának 1 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztés felel meg.

[2] Az ítélet ellen a terhelt és védője által elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében bejelentett fellebbezést elbírálva, a Székesfehérvári Törvényszék a 2022. szeptember 14-én kelt 4.Bf.75/2022/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a közérdekű munka büntetés kiszabására, valamint annak átváltoztatására irányuló rendelkezést mellőzte és a terheltet az általa elkövetett bűncselekmény miatt 80 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 120.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy napi fogház fokozatú szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Fejér Megyei Főügyészség BF.543/2022/1. szám alatt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból, törvénysértő büntetés kiszabása miatt.

[4] A főügyészség indokolása szerint a másodfokú bíróság a járművezetéstől eltiltás kapcsán rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket maradéktalanul feltárta és értékelt, ugyanakkor a Btk. 55. § (2) bekezdésében írt kötelező törvényi rendelkezés ellenére a terheltet a közúti járművezetéstől nem tiltotta el, holott esetében különös méltánylást érdemlő ok nem merült fel, s ilyenre az elsőfokú bíróság sem hivatkozott. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a terhelt terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában a rendelkezés törvénysértő elmaradása nem orvosolható.

[5] A bíróság jogerős ítéletében a terhelt büntetőjogi felelősségét járművezetés ittas állapotban bűncselekménye miatt állapította meg. E bűncselekmény miatt a Btk. 55. § (2) bekezdése szerint járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabása kötelező, az csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető. Jelen esetben ilyen, különös méltánylást érdemlő körülmény sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárásban nem merült fel, így a járművezetéstől eltiltás elmaradása kötelező törvényi rendelkezések ellenére történt.

[6] Erre figyelemmel azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg és a terheltet végleges hatályú járművezetéstől eltiltásra is ítélje.

[7] A Legfőbb Ügyészség a BF.1539/2022/3. számú átiratában a Fejér Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát – indokaival egyetértve – fenntartotta és érdemben is azzal egyező indítványt tett.

[8] A terhelt és védője az indítványra nem tett észrevételt.

[9] **III.** A Fejér Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[10] Az ügyészség jogosult a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt előterjeszteni [Be. 651. § (1) bekezdés]. A terhelt terhére irányuló indítvány a Be. 652. § (3) bekezdésében írtak szerint a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthető elő. Jelen ügyben a jogerős ügydöntő határozatot az ügyészség 2022. október 27-én átvette, az indítvány 2022. november 30-án érkezett az elsőfokú bírósághoz, így a törvényes határidő megtartott, az indítvány joghatályos.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[12] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében kiszabott büntetés a Btk. más (a hivatkozott törvényhely első fordulatával összevetve: a téves minősítés esetkörén kívül eső) szabályának megszegése következtében törvénysértő. A büntetőjog más szabályának törvénysértő büntetés kiszabását eredményező megsértése címén mindazon büntető anyagi jogi szabály megszegése felülvizsgálati okot képez, amelynek alkalmazását a büntetés kiszabása körében a törvény az ítélelőbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt a Be. XCIV. Fejezete nem nyújt jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé [Bfv.III.1.559/2018/10. (BH 2020.9.)].

[13] Kétségtelen, hogy mérlegelést nem tűrő szabályt sért, ezért ebbe a körbe esik és felülvizsgálatot alapoz meg az is, ha a bíróság jogerős ítéletében az adott joghelyzetben kötelezően kiszabandó büntetést nem szab ki, például 2022. március 1-jét megelőzően a Btk. 52. § (3) bekezdésében írt rendelkezés ellenére a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetőjét, ha a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követte el, illetve a gyermekpornográfia elkövetőjét nem tiltja el végleges hatállyal bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll (2/2021. BK vélemény). 2022. március 1. napja óta pedig e törvénysértés már egyszerűsített felülvizsgálatban is orvosolható (Be. 671. § 8. pont első fordulat).

[14] Az ügyészség indítványa szerint a járművezetéstől eltiltás kiszabása jelen ügyben is kötelező lett volna, ezért az indítvány tartalma alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[15] Az ügy érdemében azonban a Kúria előre bocsátja, hogy a jelenlegivel teljes azonos joghelyzet kapcsán már a 2023. január 12-én meghozott Bfv.II.338/2022/6. számú végzésében kifejtette az álláspontját. Az attól való eltérés eleve csak a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdés b) pontja szerinti előzetes döntéshozatali eljárás lefolytatása után, annak eredményéhez képest lett volna lehetséges; annak kezdeményezésére azonban a Kúria nem látott okot.

[16] Az indítványozó szerint a jelen ügyben a törvénysértés azáltal valósult meg, hogy a bíróság a járművezetés ittas állapotban bűncselekményét elkövető terhelttel szemben nem szabott ki járművezetéstől eltiltást. Kétségtelen, hogy a Btk. 55. § (2) bekezdése szerint a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el (és a bíróság az előbbi bűncselekményben mondta ki bűnösnek a terheltet), azonban e törvényhely azt is lehetővé teszi, hogy különös méltánylást érdemlő esetben a bíróság a járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazását mellőzze.

[17] Ugyanakkor az is tény, hogy jelen ügyben az elsőfokú bíróság különös méltánylást érdemlő okot ítéletének indokolásában nem jelölt meg. A másodfokú bíróság pedig rögzítette, hogy ilyen körülmény nem merült fel, a törvénysértést csupán a terhelt terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában beállott súlyosítási tilalom (Be. 595. §) okán nem tudta orvosolni.

[18] Ezzel együtt az ismertetett törvényi szabályozás alapján szembeűnő, hogy a járművezetés ittas vagy bódult állapotban bűncselekménye esetén a járművezetéstől eltiltás nem kategorikusan, minden esetben kötelező [mint ahogy a foglalkozástól eltiltás a Btk. 52. § (3) bekezdésében írt eseten], hanem a bírói mérlegelésnek teret enged annyiban, hogy különös méltánylást érdemlő okból az említett bűncselekmények elkövetése esetén is lehetővé teszi e büntetési nem kiszabásának mellőzését.

[19] A Kúria gyakorlata korábban következetes volt abban, hogy nem engedte meg a felülvizsgálatot akkor, ha a bíróság jogerős ítéletében a Btk. 55. § (2) bekezdésében írt bűncselekmény miatt – miképp jelen ügyben is – indokolás nélkül (Bfv.II.345/2019/9.), avagy az ügyészség által vitatott indokolással (Bfv.II.127/2018/5.) mellőzte a járművezetéstől eltiltást.

[20] A Kúria ezt a gyakorlatot utóbb akként fejlesztette tovább, hogy megengedte a felülvizsgálatot akkor, ha a bíróság jogerős ítéletében a járművezetéstől eltiltás kiszabását nem különös méltánylást érdemlő okból, hanem más, a törvényben meg nem engedett és ezért téves jogi indokok alapján (Bfv.II.1025/2019/5., Bfv.II.1230/2020/8.), illetve általa deklaráltan különös méltánylást érdemlő ok hiányában (Bfv.II.399/2022/5., Bfv.II.401/2022/5.) mellőzte.

[21] Nincs ok a változtatásra és ezért nem is változott viszont a gyakorlat abban a tekintetben, hogy a különös méltánylást érdemlő eset fennállása nem lehet felülvizsgálat tárgya. Irányadó ez abban az esetben is, ha a bíróság a különös méltánylást érdemlő eset mibenlétét nem állapította meg, az pedig kívül esik a Kúria felülbírálati jogkörén, hogy ezt a kérdést a Kúria a felülvizsgálati eljárásban maga bírálja el. Ennek megfelelően, ha a bíróság jogerős ítéletében nem hivatkozik kifejezetten más, a különös méltánylást érdemlő eset körén kívül eső okra, úgy a felülvizsgálatban kizárólag az vizsgálható, hogy a kiszabott büntetés mérlegelést nem tűrő szabályba ütközik-e.

[22] Adódik ez abból is, hogy ebben az esetben a felülvizsgálat oka értelemszerűen nem a téves minősítés [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat], hanem a Btk. más szabályának megsértése [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat] miatt törvénysértő büntetés. Ebben az esetben pedig – ahogy arra a Kúria már utalt – kizárólag a mérlegelést nem tűrő, kivételt nem ismerően kötelező büntető anyagi jogi szabály megsértése vezet el a büntetés törvénysértő voltaához.

[23] Ekként járt el a Kúria a Bfv.II.363/2021/4. számú határozatában is, melyben hatályban tartotta a többszörös visszaeső terhelttel szemben – a jogerős ítéletben már – helyes minősítés mellett kiszabott, de a Btk. 89. § (2) bekezdése szerint csak különös méltánylást érdemlő esetben, a Btk. 82. § (1) bekezdésének alkalmazásával kiszabható büntetést, megerősítve ezzel a fenti elvet. Megjegyzendő, hogy a másodfokú bíróság ebben az esetben is – miként jelen ügyben is – észlelte az elsőfokú bíróság tévedését, sőt ki is javította az elsőfokú ítélet téves minősítését, csupán a büntetést nem tudta súlyosítani a terhelt terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában [Be. 595. § (1) bekezdés]. Ekként jelen ügyben sincs jelentősége, hogy a másodfokú bíróság ugyancsak a súlyosítási tilalom okán nem tudta helyesbíteni az általa is tévesnek ítélt büntetés-kiszabási rendelkezést (a járművezetéstől eltiltás mellőzését), ez a Btk. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulata szerinti indítvány elbírálása kapcsán közömbös.

[24] Ugyancsak a fentieknek megfelelően járt el a Kúria Bfv.II.728/2012/5., a Bfv.I.1342/2012/5. és a Bfv.I.992/2019/5. számú határozatában is, amelyekkel a jogerős ítéletekben szintén helyes minősítés mellett kiszabott, de még az ún. enyhítő szakasz [Btk. 82. § (1)-(2) bekezdés] alkalmazásával sem kiszabható büntetéseket az enyhítő szakasz teljes kimerítésével kiszabható legrövidebb tartamra emelte fel. A Bfv.II.1379/2016/7. számú határozatával pedig a törvényi minimumot el nem érő mértékben megállapított pénzbüntetés napi tételeinek számát éppen a törvényi minimumra emelte fel. Megállapítható tehát, hogy a Kúria valamennyi esetben kizárólag a mérlegelést nem tűrő törvénysértés kiküszöbölésére szorítkozott.

[25] Jelen esetben azonban a jogerős ítéletben kiszabott büntetés ilyen, mérlegelést nem tűrő szabályt nem sért, mert a járművezetéstől eltiltás mellőzését a Btk. 55. § (2) bekezdés második mondata lehetővé teszi. A különös méltánylást érdemlő ok mibenléte a

felülvizsgálati eljárásban továbbra sem bírálható felül vagy – a bíróság arra vonatkozó indokolása hiányában – nem bírálható el pótlólag. Ezért kiszabására a rendkívüli jogorvoslatban kizárólag akkor kerülhet sor, ha a bíróság jogerős ítéletében kifejezetten deklarálja, hogy a járművezetéstől eltiltást nem különös méltánylást érdemlő okból mellőzte (Kúria Bfv.II.1025/2019/5., Bfv.II.1230/2020/8., Bfv.II.399/2022/5., Bfv.II.401/2022/5.).

[26] Az pedig közömbös, hogy a másodfokú bíróság már észlelte és deklarálta a különös méltánylást érdemlő ok hiányát. A terhelt terhére szóló ügyészi fellebbezés elmaradása folytán előállott súlyosítási tilalom [Be. 595. § (1) bekezdés] nem kerülhető meg oly módon, hogy ebben az esetben nem a másodfokú, hanem felülvizsgálati eljárásban kerüljön sor az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésre jogosult ügyész által nem kifogásolt büntetés – bírói mérlegelést is igénylő – súlyosítására; arra csak akkor kerülhet sor, ha a büntetés mérlegelést nem tűrően törvényt sértő. Jelen esetben azonban – a korábban írtak szerint – nem ez a helyzet.

[27] Mindezek alapján a Kúria – miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti tanácsulésen, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[28] **IV.** A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[29] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételtlen vagy más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. október 11.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzinger Márton s.k. bíró